

קורס מספר: 290.1919

סיעוד – תכנית השלמה לאחיות מוסמכות בנצרת

מועד: שנה"ל תשע"ג, 2012-2013, סמסטר א', יום רביעי, 14:00 – 16:00

מרצה: ד"ר חגית פרידמן

סמינר מחקר בהתפתחות

רקע:

התפתחות הוא נושא לימודי ומחקרי מיוחד, שמספר את השינויים במסלול חייו של האדם ונוגע באופן ישיר לעבודה במקצועות הרפואה והבריאות.

בקורס נבחן את האופן שבו מנגנונים עצביים ותבניות התנהגות יוצרים תהליך שמניע שינוי התפתחותי, תוך תפיסת האדם כמערכת אינטגרטיבית בתהליך של שינוי. נלווה את התפתחות האדם מהיותו עובר, תוך התייחסות לאספקטים קוגניטיביים, רגשיים וחברתיים בשלבי ההתפתחות השונים. נקשר בין ליקויים במנגנונים העצביים, והשלכותיהם על הקוגניציה, מאפייני ההתנהגות, התפקוד הפיזיולוגי, והגישה הטיפולית הנובעת מכל אלה. מטרת הקורס היא פיתוח מיומנויות שנחוצות לביצוע תהליך של מחקר, והיכרות עם גישות מחקר בהתפתחות. לצורך כך, יעובדו ויוצגו מחקרים שונים בכיתה, והתלמידים יערכו בעצמם מחקר בהתפתחות. הקורס מבוסס על הרצאות מליאה, קריאה עצמאית של ספרות עדכנית, דיונים על שיטות המחקר השונות, עריכת מחקר בפועל וכתביה והגשה של דו"ח מחקר במתכונת של פרסום מדעי. הקורס נותן בידי התלמיד תובנות שיוכל ליישם בעבודה, וכלים וידע כדי להמשיך ולהתפתח גם בכיוון המחקרי.

מטרות הקורס:

- היכרות עם השאלות העכשוויות במחקר בהתפתחות
- היכרות עם גישות ושיטות מחקר בהתפתחות
- פיתוח מיומנויות שנחוצות לביצוע תהליך של מחקר
- הרחבת הידע בתחום של התפתחות הילד

מתכונת הקורס – שלבי ההתקדמות:

- הגדרת שאלה מדעית בתחום ההתפתחות
- ניסוח של השערות מחקר על סמך סקירת ספרות מדעית עדכנית – לימוד במליאה ובקבוצות המחקר
- הגדרת הגישה האקספרימנטאלית ותכנון מערך המחקר - לימוד במליאה ובקבוצות המחקר
- כתיבה והגשה של הצעת מחקר (סיום סמסטר ראשון).
- ביצוע השלב האמפירי של המחקר - איסוף הנתונים (במהלך חופשת הקיץ)
- ניתוח של הנתונים וסיכום של התוצאות – לימוד במליאה ובקבוצות המחקר
- כתיבת דיון – לימוד במליאה ובקבוצות המחקר

- הצגת המחקר בפני חברי הסמינר
- כתיבה ועריכה של דו"ח להגשה במתכונת של פרסום מדעי

הקורס מורכב ממספר חלקים –

- בתחילת הקורס יינתנו הרצאות מבוא בהתפתחות ובגישות מחקר בהתפתחות ויוצגו מחקרים שונים על נושאים בהתפתחות שנמצאים בחזית המחקר, כולל סקירת שיטות ואמצעים לאבחון ליקויים ואנומליות. בדיון יודגשו היתרונות והמגבלות של גישות המחקר השונות.
- בהמשך יתכננו התלמידים את הצעת המחקר בקבוצות מחקר קטנות (2 – 3 תלמידים בקבוצה), ההצעה תהיה מבוססת על מאמרים מדעיים בנושא המחקר ועל היפותיזה מנומקת שנובעת מפרסומים מדעיים. פגישות אלה ילוו בייעוץ פרטני של המרצה לכל מחקר באופן ספציפי.
- לאחר מכן, יהיו הרצאות מליאה שילוו את ההתקדמות בעריכת המחקר בהיבטים הטכניים עד לכתיבת הדו"ח המדעי, לסירוגין עם פגישות ייעוץ פרטניות לקבוצות השונות לפי הצורך וההתקדמות במחקר.
- בהרצאות המליאה האחרונות בקורס יוצגו עבודות המחקר של התלמידים

דרך ההוראה:

1. הרצאות,
2. הנחיה, ניתוח ודיון משותף
3. למידה עצמית מתוך המקורות.
4. עבודה עצמית באיסוף הנתונים

מטלות הקורס:

1. הגשת הצעת מחקר מפורטת עד סיום השיעור האחרון של סמסטר אביב תשע"ב
2. הגשת הנתונים של קבוצת המחקר עד תחילת השיעור הרביעי של סמסטר חורף תשע"ג
3. הגשה של עבודה כתובה במתכונת של מאמר מדעי עד סיום השיעור האחרון בסמסטר חורף תשע"ג
4. הצגת המחקר השלם בפני חברי הסמינר

דרישות הקורס:

1. נוכחות בהרצאות המליאה
2. השתתפות בכל מפגשי הייעוץ של קבוצות המחקר
3. ביצוע והגשה של המטלות במועד –
4. ציון עובר = ציון 60 בכל מטלה

מרכיבי הציון:

40%	הגשת הצעת מחקר
60%	הגשת המחקר המלא

תכנית השיעורים (ייתכנו שינויים):

רצף ראשון (סמסטר אביב תשע"ב)	
מליאה – מטרות ומבנה הקורס. התפתחות נירומוטורית של העובר, הילוד והתינוק	שיעור 1
מליאה - שיטות מחקר בהתפתחות - דיון בדוגמאות של מחקרים רלוונטיים	שיעור 2
מליאה - הצגת נושאי מחקר ע"י המרצה ובחירת נושאים על ידי התלמידים	שיעור 3
חיפוש מקורות לכתיבת סקירת ספרות – אישי וקבוצתי (הדרכה בספריה)	שיעור 4 - 5
מליאה – כתיבת פרק המבוא בהצעת המחקר, מבוסס על סקירת הספרות	שיעור 6
ייעוץ פרטני בצוותים – כתיבת המבוא	שיעור 7
מליאה – שיטות המחקר שישמשו בסמינר	שיעור 8
ייעוץ פרטני בצוותי המחקר - שיטות	שיעור 9 - 10
מליאה – כתיבת הצעת המחקר	שיעור 11
מליאה – הצגה של הצעות המחקר על ידי התלמידים והגשה של הצעות המחקר	שיעור 12
מליאה – המשך הצגה של הצעות המחקר, היבטים טכניים ותיאומים לקבוצות המחקר	שיעור 13
רצף שני (סמסטר חורף תשע"ג)	
מליאה – דיון והערות על הצעות המחקר, ניתוח של הנתונים שנאספו בחופשת הקיץ	שיעור 1
ייעוץ פרטני בצוותים – ניתוח של הנתונים והגשה של התוצאות	שיעור 2 – 4
מליאה – כתיבת פרק התוצאות והדיון	שיעור 5
ייעוץ פרטני בצוותים – דיון, מסקנות, השלכות המחקר	שיעור 6 - 7
מליאה – כתיבת דו"ח מחקר	שיעור 8
ייעוץ פרטני בצוותים – כתיבת דו"ח המחקר והכנת מצגות	שיעור 9 - 11
מליאה מצגות וסיכום הקורס	שיעור 12 – 13

מקורות :

- Dai, D. Y., & Sternberg, R. J. (2004). Motivation, emotion and cognition: Integrative perspectives on intellectual functioning and development. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- De Haan, M., & Johnson, M. H.. (2003). The cognitive neuroscience of development. Hove, East Sussex, England: Psychology Press.
- Gauvain, M., & Cole, M. (2005). Readings on the development of children. New York, NY: Worth Publishers.
- Piek JP (2006) Infant motor development. Human Kinetics. ISBN 073600226. 545p
- Saxton J et al., 2010. MAMI Project.
- Usha, G. (2008). Cognitive development: The learning brain. Hove, East Sussex, England: Psychology Press.